

Ўрток Н. С. ХРУЩЕВ нутқи

(Боши биринчи бетда)
1954 йилдан тортган, 1960 йил-
гача Гаврий ва Шарий Сибирда

Олтой ўлкасида
Красноярск ўлкасида
Новосибирск областида
Омск областида
Чита областида
Томьёв областида
Иркутск областида
Кемерово областида
Бурятия АССРда
Тува автоном областида
Томск областида

Қисқа вақт ичида 10 миллион
гектардан кўпроқ қўриқ ерлар-
нинг ўзлаштирилганлиги — си-
бирликларнинг меҳнат соҳасиди-
гача зафаридир. (Қарасқлар). Бу
ерта мамлакатнинг турли районла-
ридан келган неча ўн минглаб
комсомоллар, механизаторлар ва
бинокорлар янги ерларда сиби-
рлик билан бир ёқадан боти чи-
қариб меҳнат қилдилар ва ишла-
моқдалар.

Қўриқ ерларда неча юзлаб янги
йирик совхозлар ташкил этилди.
Қўриқ ерларда вуқуджа келтирил-
ган бу совхоз ва қоллоқлар неча
минглаб трактор, комбайн, авто-
машиналар ва бошқа қишлоқ ҳў-
жалик техникаси олдидлар.

Хозирги вақтда Сибирь райо-
нларида 3.094 қоллоқ ва 700 дан
кўпроқ совхоз бор. 1960 йилда бу
қоллоқ ва совхозларда 258 минг
трактор (15 от қўнға айлантирил-
хисобланган), 86 минг комбайн
ва 86 минг автомашина ишлади.

	1940-1953	1956-1960 йил- ларда йилда
Йилда ўртача хариш қилинган дон миқдори	48.8	244.8
(миллион пуд ҳисобда)	43.7	73.0
Олтой ўлкаси	25.8	80.4
Красноярск ўлкаси	35.7	89.3
Новосибирск области	18.8	21.9
Омск области	16.5	26.8
Чита области	17.9	27.5
Томьёв области	6.0	6.7
Иркутск области	3.8	6.8
Кемерово области	3.5	3.7
Бурятия АССР	1.0	3.9
Тува автоном области		

Шундай қилиб, Сибирь райо-
нларида қўриқ ерлар ўзлаштирили-
шдан аввалги беш йил мобайнида
давлат йўли билан 221.5 миллион
пуд дон хариш қилинган бўлса, қў-
риқ ерлар ўзлаштирилганлиги ке-
йинги беш йил ичида йилга ўр-
тача хариш қилинган дон миқдори
585 миллион пуд, ёки икки бара-
вардан зиёд қилинди.

Сибирда 1956 йилдан тортган
1960 йилгача жами 2 миллиард
925 миллион пуд, яъни қўриқ ер-
лар ўзлаштирилишдан аввалги
беш йилга нисбатан 1 милли-
ард 818 миллион пуд кўпроқ дон
тайёрланди. (Қарасқлар).

Ўртоқлар, бу, Сибирдаги қўриқ
ерларни ўзлаштиришнинг Ватани-
нинг галла омборига қўшган
жуда катта ҳиссасидир ва қалди-
миз бунинг учун сибирияларга
катта раҳмат дейди! (Гулдурас
қарасқлар).

	— 300 минг гектар
Олтой ўлкасида	— 610 —
Красноярск ўлкасида	— 300 —
Новосибирск областида	— 300 —
Омск областида	— 300 —
Томьёв областида	— 500 минг гектар.

Сибирнинг шонли меҳнатқашла-
ри етти йилкининг ана шу мар-
раларини ҳам эгаслаб, қўшима
равишда неча юз миллион пуд
галани, неча юз минг тонналаб
гўшт ва сутни умумхалқ фойди-
га тошириб, Ватанимизни қўриқ
қилишнинг шўбақаларига ҳам
бўлди. (Гулдурас қарасқлар).

Сибирь районлари дон ҳўжали-
гини ўстириш билан бир қаторда,
чорвачиликни ривожлантириш со-
ҳасида ҳам катта муваффақият-
ларга эришилди. КПСС Марказий
Комитетининг сентябрь Плену-
мининг кейин ўтган етти йил
мобайнида чорва моллар ва пар-
рандалар сонини анча кўпайди.
гўшт, сут ва чорвачиликнинг бош-
қа маҳсулотларини етиштириш ва
давлатга сотиш орди.

Шу давр ичида Сибирь райо-
нларидаги ҳўжаликларнинг барча
категорияларида гўшт етиштириш
(сўйилган вазида) 1953 йилдаги
507 минг тоннадан 1960 йилда
802 минг тоннагача кўпайди.
1960 йилда давлат йўли билан
гўшт хариш қилиш 1953 йилдаги
жа нисбатан икки баравардан зиёд
орди. Чита областида жўтасида
Чита областида ва Бурятияда
аутоном республикасида қўйчилик
кеңг ривожланди. Кейинги етти
йил ичида шу зонада жўт таъйир-
лаш 20 минг тоннадан 40 минг
тоннагача, яъни икки баравар
орди. (Қарасқлар).

Сибирь районларидаги ҳўжалик-
ларнинг барча категориялари бў-
йича сут етиштириш 1953 йилда-
ги 3 миллион 877 минг тоннадан
1960 йилда 6 миллион 14 минг
тоннагача, ёки бир янги баравар-
дан зиёд орди. Зонадаги қоллоқ
ва совхозларда сут таъйирлаб, дав-
латга сотиш ана шу давр ичида
икки баравардан зиёд кўпайди.

Сибирь районларида, хусусан
Олтой ва Красноярск ўлкасида,
Чита областида ва Бурятияда
аутоном республикасида қўйчилик
кеңг ривожланди. Кейинги етти
йил ичида шу зонада жўт таъйир-
лаш 20 минг тоннадан 40 минг
тоннагача, яъни икки баравар
орди. (Қарасқлар).

Давлат Сибирдаги саноат қури-
лиши каби қишлоқ ҳўжалигини
ривожлантиришга ҳам жуда кўп
маблаг ажратмоқда. Кейинги ет-
ти йил мобайнида давлат Сибир-
даги ўқлар, ободлар ва ауто-
ном республикаларнинг қишлоқ
ҳўжалигини 1 миллиард 800 ми-
лион сўмдан кўпроқ (яъни пуд ҳи-
собида) капитал маблаг ажратди.

Сибир ва Узоқ Шарқ районла-
рида неча миллион гектарлаб мах-
сулдор ерлар бор. Бу ерлардан
моҳирлик билан фойдаланганда
яъни йиллар ичида деҳқончилик
ва чорвачилик маҳсулотларини ети-
штириш кескин суратда кўпайти-
риш мумкин. Бутун гап шундаки
зўр раъбат билан ишлаб, ҳар био
қоллоқ ва совхоздаги, ҳар бир рай-
ондаги катта резервларини ишта
солиш керак, ҳолос.

ДОН, ГЎШТ ВА БОШҚА ҚИШЛОҚ ҲЎЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ КЎПРОҚ ЕТИШТИРИЛСИН

Ўртоқлар! Сибирь меҳнатқашла-
ри қишлоқ ҳўжалигини юксалти-
риш соҳасида биргалай иш қилди-
лар ва катта ютуқларни қўлга
киргиздилар. Партия, совет, каса-
ба союз ва комсомол ташкилотла-
ри, совхозлар ва қоллоқларнинг
раҳбар кадрлари, мутахассислар-
нинг кўп сонли армияси халқ фа-
роҳонлигини юксалтириш, комму-
нистик қурилиш ланларини ба-
жариш қишлоқ ҳўжалигини янада
ривожлантиришга кўп жиҳатдан
боғлиқ эканлигини тушунадилар.
(Қарасқлар).

Нимакин қилинган бўлса, бу ях-
ши, Лекин биз эришилган нати-
жалар билан қаноатланиб қола-
маймиз, хотиржамданишга ва ке-
кмайишга йўл қўйиш ярамайди. Ол-
динга қараб иш қилиш ва қишлоқ
ҳўжалик ишлаб чиқаришнинг
суръатларини йилдан-йилга, ти-
нимсиз кўпайтира бериш керак.

Партиямиз Марказий Комитети-
нинг Пленумининг жуда катта
аҳамияти шундаки, Пленум қи-
шлоқ ҳўжалик меҳнатқашларини,
бутун халқимизни қишлоқ ҳўжали-
гини янада юксалтириш учун, дон,
гўшт, сут ва бошқа озиқ-овқат
маҳсулотларини кўпроқ етишти-
риш учун тағин ҳам зўр раъбат
ва сабот билан кураш олиб бориш-
га чакорди.

КПСС Марказий Комитетининг
Пленуми қишлоқ ҳўжалик махсу-
лотлари етиштириш кескин ра-
вишда кўпайтириш, бу маҳсулот-
ларини етиштиришнинг аҳоли та-
лабидан илдам бўлиб боришига
эришини вазифасини қўйди. Бу-
нинг учун биз ҳамма резервларини
ишта солишимиз лозим, токи,
мамлакатнинг ҳар бир қисмида
районларидаги аҳолининг ўсиб бо-
раётган эҳтиёжларини тўлиқроқ
қондиришдан бўлсин ва умумда
дот фойдига қўйишдан хиссасини
кўпайтира берсин.

Ҳар бир зонада, шу жумладан
Сибирь ва Узоқ Шарқ районлари-
да ҳам резервлар ва имкониятлар
эса битмас-туғамас даражада бор.

Ҳўш, шу имкониятлар ва ре-
зервлардан қандай фойдаланил-
моқда, қишлоқ ҳўжалигини раҳ-
барлик қилишдаги камчиликларни
ва хатоларни йўқотмоқ, кўп қол-
лоқлар, совхозлар ва районларнинг
орқанда қоллиқни ботирмоқ учун
биз ҳамма чораларни кўраётимиз-
ми? Ўлка, область ва район таш-
килотларининг раҳбарлари қол-
лоқлар ва совхозларнинг ҳўжалик-
ни бошқариш даражасида бўлган
катта хилма-хилликни тутамоқ
учун ҳамма чораларни кўраётир-
ларми?

Нўқ, ўртоқлар, Сизларнинг зо-
нададаги кўп ободлар, ўлка-
лар ва районларида қишлоқ ҳўжа-
лигини қилинаётган раҳбарлик ҳа-
ли ҳам паст даражада қолиб ке-
лмоқда. Ўлка ва область партия
комитетлари, область ва республи-
ка совет ҳамда қишлоқ ҳўжалик
органлари қишлоқ ҳўжалик ишлаб
чиқаришнинг туб масалаларини
етадди равишда чуқур ўрганма-
ётдилар.

Кўп раҳбарлар қишлоқ ҳўжалик
ишлаб чиқариши эканомикаси ма-
саладорини ҳали чинакам эгаслаб
олганлари йўқ, ўзларининг куч
ва таътирларини ишлаб чиқариш-
нинг ҳал қилувчи вазифасига,
Сизларнинг зонадаги энг кўп
хисса бериладан ва энг маҳсулдор
бўлган қишлоқ ҳўжалик экинла-
рини экишга ва чорва моллар зо-
нини кўпайтиришга қаратаётган
ларини йўқ. Баъзи раҳбарлар илгор
қоллоқлар ва совхозларнинг иш-
лаб чиқариш новаторларини қў-
йиб таътирларини ва фан муваффақ-
иятларини ўрганиш ҳамда жорий
қилишда, афсуски, зарур бўлган
даражада сабот билан иш олиб
бормайдилар.

Қишлоқ ҳўжалик ишлаб чиқа-
ришнинг аҳолиб новаторлардан
шу кенгашда сўзга чиққан киши-
ларнинг кўплари Сибирь шарио-
тида нақадар юксак қўрсаткичларга
эришиш мумкинлигини бизга аён
қилиб гапириб бердилар ва ўзлари-
нинг конкрет ишлари билан буни
иққол қўрсатдилар.

Манжақўриқорикдан Иркутск
областидан келган А. Т. Балушкин
ва Чита ободидан келган А. Г.
Лисичников, сут соғувчилардан
Томьёв областида келган Г. М.
Тюшнякова ва Новосибирск об-
ластидан келган Г. С. Ликина,
қўйчоқлардан Омск области-
дан келган Т. Я. Перешинко, пар-
ранда боқувчилардан Новосибирск
областидан келган Г. Г. Лебедева,
агрономлардан Олтой ободидан
келган Н. И. Чеканов, Олтой
областидан келган Ф. М. Гринько, В. Маки-
ев, Т. Н. Ткачев, совхоз дирек-
торларидан Г. А. Фромов, Я. Ф.
Сутан ва С. И. Олейников ҳамда
бошқа кўп ўртоқларнинг нутқи-
ларини биз ҳаммаимиз зўр эътибор
бериб тингладик. Қишлоқ ҳўжалик
йиғорлари айтган гапларининг ҳам-
маси жуда янбатли бўлди. Улар-
нинг таътирбаси Сибирь қоллоқ-
лар ва совхозларининг катта имко-
ниятлари борлигини қўрсатиб ту-
рибди ва бу таътирбаларни барча
ҳўжаликларнинг практикасига кең
жорий қилиш керак.

Қишлоқ ҳўжалик ишлаб чиқа-
ришнинг аҳолиб новаторлардан
шу кенгашда сўзга чиққан киши-
ларнинг кўплари Сибирь шарио-
тида нақадар юксак қўрсаткичларга
эришиш мумкинлигини бизга аён
қилиб гапириб бердилар ва ўзлари-
нинг конкрет ишлари билан буни
иққол қўрсатдилар.

Манжақўриқорикдан Иркутск
областидан келган А. Т. Балушкин
ва Чита ободидан келган А. Г.
Лисичников, сут соғувчилардан
Томьёв областида келган Г. М.
Тюшнякова ва Новосибирск об-
ластидан келган Г. С. Ликина,
қўйчоқлардан Омск области-
дан келган Т. Я. Перешинко, пар-
ранда боқувчилардан Новосибирск
областидан келган Г. Г. Лебедева,
агрономлардан Олтой ободидан
келган Н. И. Чеканов, Олтой
областидан келган Ф. М. Гринько, В. Маки-
ев, Т. Н. Ткачев, совхоз дирек-
торларидан Г. А. Фромов, Я. Ф.
Сутан ва С. И. Олейников ҳамда
бошқа кўп ўртоқларнинг нутқи-
ларини биз ҳаммаимиз зўр эътибор
бериб тингладик. Қишлоқ ҳўжалик
йиғорлари айтган гапларининг ҳам-
маси жуда янбатли бўлди. Улар-
нинг таътирбаси Сибирь қоллоқ-
лар ва совхозларининг катта имко-
ниятлари борлигини қўрсатиб ту-
рибди ва бу таътирбаларни барча
ҳўжаликларнинг практикасига кең
жорий қилиш керак.

Сибирь ободларида гўшт
етиштириш анча кўпайди.

Ҳўжаликларнинг ҳамма категория- ларида таъйирланган гўшт	1953 йил	1960 йил
Олтой ўлкаси	91 минг тонна	169 минг тонна
Красноярск ўлкаси	52 —	104 —
Новосибирск области	54 —	115 —
Омск области	41 —	109 —
Кемерово области	21 —	43 —
Иркутск области	21 —	49 —
Чита области	22 —	52 —
Томьёв области	28 —	61 —
Томск области	9 —	22 —
Тува автоном области	3 —	16 —
Бурятия АССР	18 —	37 —

Сизлар муваффақиятлариниз
барлигини кўриб турибсиз. Лекин
шунинг учун тағин айтиш кераки,
Сибирь ободларининг қўнчили-
да 1960 йилда гўшт етиштириши

Чита области
Омск области
Томьёв области
Кемерово области
миқдорда қамайтириб юбордилар.

Шунинг учун кераки, кейинги
йили ичида гўшт етиштириш-
нинг қамайишга сабаб қилиб қў-
риш мумкин бўлган алоҳида би-
роқ объектив шариот бўлгани йўқ.

Гўшт етиштириш, бинабарини
эса, уни хариш қилиш қамайиб
кетганлигининг сабаби шунки, об-
ластлар ва районларнинг раҳбар-
лари, шунингдек қоллоқлар ва
совхозларнинг раҳбарлари бўлган
кўп ўртоқлар чорвачиликка эъти-
борини сўсатириб юбордилар.

Қишлоқ ҳўжалигини ривожлан-
тиришда катта муваффақиятларини
сиз бор, шунинг учун ҳам баъзи
ўртоқлар жуда боришимиз инерция
тарқисидан таъминлана беради, ў-
зидан олға бораверамиз, деб ў-
йлаган бўлсалар керак. Бу, зарар-
ли аниқлиқдир.

Визининг мамлакатимизда ҳар
қандай ишлаб чиқариш — саноат
ёки қишлоқ ҳўжалик ишлаб чиқа-
риш — ланли ишлаб чиқариш
тури. Унинг муваффақияти ривож-
ланишини таъминламоқ учун ас-
тибонли қўлаб ишлаш, эришти-
ришни йўлаш керак. Чорвачилик
тўғрисида гапирилганда бўлса, бу
йилнинг муваффақиятларини икки
йил, ҳаттоки ўн йил олдин таъйир-
лаш керак, соғин сизиларини кў-
пайтиришни, совлиқ қўйларни кў-
пайтиришни, чорвачилик бинабарини
қуришни, чорвачилик фермаларини
усуналаштириш олдиндан ўзда
тутиш керак ва айнаси е-ҳашак
етиштиришни кўпайтириш ҳамини
йил керак. Мана шуларнинг ҳам-
маси биргаликда чорвачилик мах-
сулотлари етиштиришни янада ў-
стиришни белгилаб беради.

Чорвачилик маҳсулотларини кў-
проқ етиштириш учун дон ҳўжа-
лигини ривожлантириш, озуқа
экинлари ҳўжалигини етиштириш
кўпайтиришни таъминлаш керак,
конкрет қилиб айтилганда бўлса,
мол озуқаси тарқисидан фойда-
ланиш учун маккажўриқ ва қанд
давлати етиштиришни кўпайтириш
ни таъминлаш лозим.

Шундай қилинмаса, чорвачилик
маҳсулотлари етиштиришни янада
ривожлантиришни таъминлаб бў-
лмайди. Узоқни кўрайилган баъзи
раҳбарларнинг йўқотилиши ана шу
масалаларда ўзини қўрсатибди.

Озуқа учун кераки дон етиш-
тириш ва давлатга сотишни ка-
майтармий туриб, гўшт ва сут
етиштириш кескин равишда кў-
пайтириш зарур. Бу эса, Сибирь
партия ва совет ташкилотларини
орди, барча қишлоқ ҳўжалик хо-
дилларининг асосий вазифасидир.

Қўриқ ерларни ўзлаштиришга
қандай раъбат билан киришган
бўлсак, гўшт етиштиришнинг кўпай-
тиришга ҳам шундай раъбат билан
киришмоқ керак. Сизларда катта
имкониятлар бор, ўртоқлар. Си-
бирнинг хусусиятларини ҳисобга
олиб туриб, чорвачиликни тўғри
таъминлаш этиш лозим.

Чорвачиликда меҳнатни кўп та-
лаб қилинадиган ишларни механизан-
изациялаштиришга эътибор берилиши
лозим.

Меҳнат механизациялаштириш-
ган жойларда одамлар мўйизча-
лар яратмоқдалар.

Омск областидаги «Победитель»
совхозининг чўчқабачи Татьяна
Перешинко бу ерда сўзга чиқди.
У, совхоз коллективини ишларни ме-
ханизациялаштирилганлиги ва чўчқа-
ларнинг катта-катта тўларга бўлиб
боқилиш ташкил этганлиги тўғриси-
да меҳнат унвондорлигини қандай
қилиб кескин равишда кўтариши
муваффақ бўлганлигини гапириб
берди. Татьяна Перешинко 1960
йилда йўқиди натижаларга
эришди:

5204 бош чўчқани семиртириб
давлатга сотди.

Давлатга ҳаммаси бўлиб 4638
центнер чўчқа гўшти сотди.

Чўчқа гўшти ҳар бир центне-
рининг таннаври, (яъни пуд билан
хисоблаганда) 38 сўм 13 тингига
тушди.

Шу факт эътиборини жалб қи-
ладик, ўртоқ Перешинко жуда
кўп чўчқани боқиб семиртириш
билан бирга, маҳсулот таннавридан
пастасиришни ҳам таъминлади.

1961 йилда Татьяна Перешинко
қандай натижа беради? Сибирда
15 миллион гектар ерда дон экин-
лари экилмоқда. Сибирь қоллоқ-
лар ва совхозлари ҳўжаликнинг
шу даражада етказилганда, дон
етиштиришни 400-500 миллион
пуд кўпайтирадилар. Яъни йиллар
ичида сизларнинг районларинида
қўшима равишда ана икки ми-
лион гектар қўриқ ер ўзлаштири-
лишини ва бу ерлардан ана ҳам-
да 100 миллион пуд дон етишти-
рилишини ҳам ҳисобга олсак, у
холда Сибирда дон етиштириш
500-600 миллион пуд кўпайди.

Кўриб турибсизки, қурашмиша
арзигудек имкониятларини зўр,
ўртоқлар! Сибирда қишлоқ ҳўжа-
лигини ривожлантиришга мана шу
янги маррага эришмоқ кераки
(Қарасқлар).

Энди чорвачилик маҳсулотлари
етиштиришнинг кўпайтириш тўғри-
сида батафсилроқ гапириб ўтмоқ-
чиман.

Сибирь ободларида гўшт
етиштириш анча кўпайди.

Ҳўжаликларнинг ҳамма категория- ларида таъйирланган гўшт	1953 йил	1960 йил
Олтой ўлкаси	91 минг тонна	169 минг тонна
Красноярск ўлкаси	52 —	104 —
Новосибирск области	54 —	115 —
Омск области	41 —	109 —
Кемерово области	21 —	43 —
Иркутск области	21 —	49 —
Чита области	22 —	52 —
Томьёв области	28 —	61 —
Томск области	9 —	22 —
Тува автоном области	3 —	16 —
Бурятия АССР	18 —	37 —

Сизлар муваффақиятлариниз
барлигини кўриб турибсиз. Лекин
шунинг учун тағин айтиш кераки,
Сибирь ободларининг қўнчили-
да 1960 йилда гўшт етиштириши

Чита области
Омск области
Томьёв области
Кемерово области
миқдорда қамайтириб юбордилар.

Шунинг учун кераки, кейинги
йили ичида гўшт етиштириш-
нинг қамайишга сабаб қилиб қў-
риш мумкин бўлган алоҳида би-
роқ объектив шариот бўлгани йўқ.

Гўшт етиштириш, бинабарини
эса, уни хариш қилиш қамайиб
кетганлигининг сабаби шунки, об-
ластлар ва районларнинг раҳбар-
лари, шунингдек қоллоқлар ва
совхозларнинг раҳбарлари бўлган
кўп ўртоқлар чорвачиликка эъти-
борини сўсатириб юбордилар.

Қишлоқ ҳўжалигини ривожлан-
тиришда катта муваффақиятларини
сиз бор, шунинг учун ҳам баъзи
ўртоқлар жуда боришимиз инерция
тарқисидан таъминлана беради, ў-
зидан олға бораверамиз, деб ў-
йлаган бўлсалар керак. Бу, зарар-
ли аниқлиқдир.

Визининг мамлакатимизда ҳар
қандай ишлаб чиқариш — саноат
ёки қишлоқ ҳўжалик ишлаб чиқа-
риш — ланли ишлаб чиқариш
тури. Унинг муваффақияти ривож-
ланишини таъминламоқ учун ас-
тибонли қўлаб ишлаш, эришти-
ришни йўлаш керак. Чорвачилик
тўғрисида гапирилганда бўлса, бу
йилнинг муваффақиятларини икки
йил, ҳаттоки ўн йил олдин таъйир-
лаш керак, соғин сизиларини кў-
пайтиришни, совлиқ қўйларни кў-
пайтиришни, чорвачилик бинабарини
қуришни, чорвачилик фермаларини
усуналаштириш олдиндан ўзда
тутиш керак ва айнаси е-ҳашак
етиштиришни кўпайтириш ҳамини
йил керак. Мана шуларнинг ҳам-
маси биргаликда чорвачилик мах-
сулотлари етиштиришни янада ў-
стиришни белгилаб беради.

Чорвачилик маҳсулотларини кў-
проқ етиштириш учун дон ҳўжа-
лигини ривожлантириш, озуқа
экинлари ҳўжалигини етиштириш
кўпайтиришни таъминлаш керак,
конкрет қилиб айтилганда бўлса,
мол озуқаси тарқисидан фойда-
ланиш учун маккажўриқ ва қанд
давлати етиштиришни кўпайтириш
ни таъминлаш лозим.

Шундай қилинмаса, чорвачилик
маҳсулотлари етиштиришни янада
ривожлантиришни таъминлаб бў-
лмайди. Узоқни кўрайилган баъзи
раҳбарларнинг йўқотилиши ана шу
масалаларда ўзини қўрсатибди.

Озуқа учун кераки дон етиш-
тириш ва давлат

ЖАТТАКУЧ

МАЖБУРИЯТ ИЗИДАН

КВАДРАТЛАР
АНИҚ БУЛАДИ

Марғилон районидagi Ленин номи колхоз пахтакорлари бу йил 2225 гектар ерга чигит экиб, гектаридан 31 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олди. Дала ишлари ана шу мажбуриятга мувофиқ тез сурув билан сифатли бажарилаётган. Пахта майдонлари кўзда шудор қилиб қўйилган.

Бу йил колхозда 1600 гектар майдонга режа сими ёрдамида квадрат-уялаб чигит экилади. 21 та селла сифатли ремонт қилиниб, чигит экишга тайёрлаб қўйилди. Бу селлалар тиркаладиган чопиқ тракторлари ҳам тахт қилиб қўйилган. Чигитни квадрат-уялаб экишга тайёрлаб механизаторлар акратилди. Колхоз агрономи Хожимжон Шокиров эса экинча аъзолари билан амалий машғулотлар ўтказди.

М. ОЛИМОВ.

ФАРГОНА. Бу ерда область хотин-қизларининг конференцияси бўлиди. Конференцияда область ижроия комитети раисининг ўринбосари, область хотин-қизлар советининг раиси Х. Олимова КПСС XXII съездининг муносиб совғалар билан кутиб олиш ва етти йиллик планни муддатидан илгари бажаришда хотин-қизларнинг вазифалари ҳақида доклад қилди. Докладчи ва музокарада қатнашган ўртоқлар хотин-қизларнинг область экономикаси ҳамда маданиятини ривожлантиришдаги хизматлари тўғрисида кўпгина имсоллар келтирилди.

Область ҳўжалигининг турли соҳаларида олтинш мингта яқин хотин-қиз ишлапти. Фаргона тўқима-хона, Марғилон ипак комбинати ва бошқа кўпгина корхоналарда ишчиларнинг асосий қисми аёллардир. Кўпсон шахар саноат корхоналарида хотин-қизлар бошчилик қилаётган 62 та бригадада коммунистик меҳнат коллективи номи берилади. Уларнинг кенгайтирмай туриб, уни конкрет вазифалар билан узвий боғламай туриб ҳал этиш мумкинми? Ўйла! Шунинг учун ҳам агитаторлар ташлаш, уларнинг малакасини оширишга доимо жиддий эътибор берадиримиз.

АГИТАТОРЛИК —
ШАРАФЛИ БУРЧ

Агитатор — бу партия ва ҳўкуматимиз қарорларини кенг меҳнаткашлар орасида оғиштиришда, уларнинг кўн-гайратини мамлакатимизда коммунистик жамият қурилиши программаси — етти йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажаришга сафарбар этишда партия ташкилотининг жангворларининг «сири»ни омаллаштирувчи, фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этувчи жангвор ташкилотчидир. У ўзининг оташин сўзлари билан эскиликка нафрат, янгиликка ҳавас, интилиш ҳис-туй-юларини уйғотувчи кишидир. Хўд-хў, ҳар бир колхоз, совхоз олдига турган улкан вазифаларини ҳал этишда, агитаторнинг роли бениҳоя катта. Шунинг учун ҳам ҳўқимиз агитаторни янгилик тарафдорларининг қаровонбоши деб атайд.

Колхозимиз 1961 йилда 2600 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан пахта ҳосили етиштирилиши керак. Ҳўжаликда чорвачилик, пиллачилик, бодорчилик, сабзавотчилик ҳам салмоқли ўрин тутди, яъни бу соҳалар бўйича бир йилда икки-уч йиллик план ҳажмида маҳсулот тайёрланиши керак. Қурилиш ва ободончилик ишлари йилдан-йилга кенгаймоқда.

Бундай улкан ва шарафли вазифаларни кўп сонли агитаторларнинг актив аравашувиси, пропаганда ва агитациянинг таъсир до-

РЕСПУБЛИКА ХОТИН-
ҚИЗЛАРИ СЪЕЗДИ
ОЛДИДАН

ларнинг ажойиб меҳнатлари билан шуҳрат чиқарган Олимбекова, Татьяна Кардаш, Кумушхон Исомиддинова, Кимсаной Махмудова, Венера Муллаева, Кимхон Мирзаева ва бошқаларнинг номи ҳўрмат билан тилга олинади.

Қишлоқ ҳўжалигида хотин-қизлар катта куч бўлиб қолди. Поп районидagi Жданов номи колхоздан Рўзибон Раҳимова, Мая Умарқулова, Сталин номи колхоздан Бахорат Топтемирова, Киров районидagi «Вешариқ» совхозидан Мамлакатхон Солиева, Қува районидagi Охунбобоев номи колхоздан Бахтихон Пуллоева, Ленинград районидagi Ленин номи колхоздан Тожиниса Тўйчиева каби машҳур механизаторлар Турсуно Охунова бошлаган ташаббусга қўшилиб, пахтачиликни

механизациялаштиришда катта ҳисса қўшилди. Турсуноичилар сафи тобора ўсмоқда. Бу йил яна 150 хотин-қиз механизаторлар сафига қўшилди.

Конференцияда Коммунистик партия ва Совет ҳўкуматининг хотин-қизлар ҳаётини манфаатлари тўғрисида оталарча ғамхўрлик қўрсатаётганлиги ҳақида миннатдорчилик сўзлари айтилди.

Шоир Миртемир сўзга чиқиб, ўзининг «Она», «Мен сени тинчтмайман» деган шеърларини ўқиб берди. Кўпсон шахаридagi Охунбобоев номи тиквў фабрикаси коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи Татьяна Кардаш ўз иш тажрибалари тўғрисида сўзлади.

Конференция республика хотин-қизлари съезидagi делегатлар ҳамда область хотин-қизлар советини сайлади.

И. ТУХТАСИНОВ.

«Қизил Ўзбекистон» мухбири.

Партия
турмуши

ХАЛ ҚИЛУВЧИ КУНЛАРДА

Шу кунларда агитаторларимиз колхозчиларга КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қарорларини, ўртоқ Н. С. Хрущевнинг нуқтини кунт билан тушунтирмоқдалар. Ҳўжалик ва сийсий вазифаларини ҳал этишда ўтган йили эришилган таърибатларни кенг ёйиш йўли билан камчиликлар ҳам очиб ташламоқда.

Коммунистлардан Аҷахон Султонова, Ҳайдулла Мамажонов, Мўминхон Қолиров, Усмон Топбеков ўртоқлар бошлиқ бригадалар ўтган йилги гектаридан 35-40 центнердан пахта ҳосили олиб, социалистик мажбуриятини шараф билан бажаришди. Ҳар центнер пахтанинг таянхисига ўтган йилларга қараганда 25-30 процент арзонлашди, сифати яхшиланди.

Бироқ, аңақина бригада ва эвенолар ол-юрт олдига ўз ихтиёри билан зиммага олган социалистик мажбуриятни ўқда турсин, ҳатто пахта тайёрлаш планини ҳам бажаромай давлатдан қардор бўлиб қолдилар. Ҳўш, бу бригадаларда планининг бажарилашсига нима тўсқинчилик қилди? Агитаторларимиз сўхбат давомида ана шу қолоқлик «сири»ни очиб ташлаш билан илгор-трактор-далаччилик бригадаларининг иш методини омаллаштирмоқдалар. Бундай сўхбатларда шу бригадаларнинг бошлиқлари, механизаторлар ҳам қатнашиб, ўз таърибасини сўзлаб берадилар.

Масалан, трактор-далаччилик бригадасининг бошлиғи коммунист Ортиқал Норбоев бошлиқ бригада прогрессив усулларини кенг қўлланиб, пахта ҳосилдорлигини бир йилда 6 центнер оширди, Маламиз Зикиров бошлиқ бригадада эса пахтанинг таянхисига қўзла тутилганда 35 процент арзон бўлди. Улар бу муваффақиятларга эришиш йўллари, 1961 йилда ҳосилдорликни янада ошириш соҳасида қилаётган ишларини колхозчиларга ҳикоя қилиб бermoқдалар. Бунда радиоузел, деворий газеталардан ҳам кенг фойдаланилмоқда.

Ҳозир колхозда кўккам экин кампаниясига тайёргарлик ишлари қизгин тус олд. Агитаторларимиз фурсатдан фойдаланиб ўз ишларини жонлантириб юбордилар. Шу кунларда колхозчилар, механизаторлар орасида «КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қарорлари — қишлоқ ҳўжалигини янада ривожлантиришнинг жангвор программаси», «Кўккам экин кампаниясини пушта тайёргарлик билан кутиб олайлик» темаларида сўхбатлар ўтказилмоқда.

Колхозчилар орасида олиб борилаётган пропаганда ва агитация ишлари ўз самарасини қўрсатаётди. Пахта ерлари шўғурлаб қўйилди, ирригация ва медиорация тармоқлари тартибга келтирилди. Қўлаб минерал ўғит келтириб қўйилди, ҳозир маҳаллий ўғит ташиб чиқаришмоқда. Янгидан 70 гектар кўнқ ерга очилди. Шу кунларда колхозчиларга механизация ташкили беришмоқда.

М. АНБАРОВ, Фаргона область, Охунбобоев районидagi Максим Горький номи колхоз партия ташкилотининг секретари.

ҚАРШИ ШАҲРИДА

ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Яқинда шахар партия комитети ва сийсий-ишлий билimler таркатуви жамият билан бўлимининг ташаббуси билан коммунистик ва ишчи партиялари вакиллариининг Москва Кенгаши яқинларида бағишланган конференция ўтказилди.

Конференцияда қатнашган 300 дан ортиқ шахар меҳнаткашлари «Коммунистик ва ишчи партиялари вакиллари Москва Кенгашиининг Баёғоти — жаҳон коммунистларининг марксизм-ленинизм программасидир», «Илмий озоодлик қурашлари ва имперализм инсталкачилик системасининг етирилши», «АҚШ ва бошқа капиталистик мамлакатлар эко-

номиксининг бекарорлиги» ва бошқа темаларда докладлар тинладилар. Докладларни Қарши Педагогика институти ўқитувчиларидан Захаров, Осминов, Расулов, Хетагов, Саломов, Белаов, Эшонқулов ўртоқлар ўқидилар.

АТЕИСТЛАР УНИВЕРСИТЕТИ

Бу ерда атеистлар университетининг биринчи машғулоти бўлиб ўтди. Машғулотда «Диннинг зарари тўғрисида» Қарши Давлат педагогика институтининг старший ўқитувчиси ўртоқ Жавиев доклад қилди.

Докладдан сўнға ҳўжжатли фильмлар намойиш қилинди.

Ф. БУРХОНОВА.

Урганч районидagi «Пахтакор» колхоз аъзолари чорвачилик соҳасидagi ишларини комплекс механизациялаш соҳасида илборатли ишлар қилмоқдалар. Ўтган йилдан бошлаб ситриллар «арча» усулида соғилмоқда. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Шакар Қозоқова бу прогрессив усулнинг кенг қўлланишда ташаббускор бўлди.

Чорвалдорлар КПСС XXII съезди шарафига социалистик мусобақани қизитиб етти йилликнинг унчини йилда 400 тонна сўт ишлаб чиқариш мажбуриятини олдилар. Ўртоқ Ш. Қозоқова ўзинча биратанган ҳар бон ситрилдан 4 минг килограммдан сўт соғиб олди, янги тутилган бўзқуларни тўза сақлаб қолтишга ақ қилди. Суратда: Шакар ҚОЗОҚОВА.

Н. Медведев фотоси.
(ЎТАГ фотохроникаси).

дagi «Пунае-Кунда» цемент заводи, қурилишининг бош инженери Карл Ратсел, Свердловск областидаги Кончанар қон бoйича комбинати қурилишининг комсомол ташкилотли секретари Виктор Горкачев, Минск 1-қурилиш трестига қарашли 2-қурилиш бошқармасининг бригада бошлиғи Тимофей Фандо, «Воскресенстрой» трестига қарашли 1-бон ремонт-тиклаш поездининг комсомол-ишлар бригадаси аъзоси Мария Биндюк, «Уралстальконструкция» трести Магнитогорск бошқармасининг монтажчиси Виктор Богачевлар гапирди.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи вице-президенти Павел Кенеш қатнашчилари номидан, еш бинокорлар кўп миллионли армияси номидан гапириб, совет ишлари КПСС Марказий Комитетининг таърибига жавобан ўз мажбуриятини шараф билан бажариладиган, ўзларининг бутун кучларини, еш қабиларини, бутун гайратини коммунистик қурилишнинг буюк вазифаларини бажаришга сарф қилдилар, деди.

БАХТ-САОДАТИ ЙУЛИДА

Еш бинокорларнинг Москва Кремлида ўтказган икки кунли унутилмас кунлар бўлди. Катта Кремль Саройининг мажлислар залида ва бошқа залларда дўстлик, ўртоқлик, қардошлиқ вазияти ҳўқорди бўлди. Норак ГЭСни қурилиши ҳам еш ватанпарварлар ўртасидagi ана шундай библик ва дўстлигининг ёрқин намунаси бўлди. Ешларнинг етакчиси Хамид Хамидов гидроэлектростанция қурилишига руслар, тожиклар, ўзбеклар, қозоқлар, украинлар ва грузинлар борди, деб фахр билан гапирди. Улар табиат кучларини бўйсундириш учун ёнма-ён туриб ишлайдилар.

Кенаш қатнашчилари гоёта баълар руҳ билан, гудулдор қаралар остида КПСС Марказий Комитетига таърибнома қабул қилдилар.

Барча еш бинокорларга, лойиҳачиларга, бинокорлик материаллари қурилиши ва йўл машинасозлиги саноатининг ходимларига нарат Мурожаат тексти бир овоздан қабул қилинади. (ТАСС).

РЕДАКЦИЯГА ХАТЛАР

МЕДИЦИНА ПУНКТИ
ҚАЧОН ОЧИЛАДИ?

Чиноз районидagi «Вревский» совхозининг 3-бўлимида юзга яқин ишчи яшайди. Лекин бу ерда медицина пункти йўқ. Медицина ёрдамига муҳтож бўлган кишилар ача узоқна — қўшни «Коммунизм» колхозига қатнашга мажбур бўлмоқдалар. Совхоз ишчилари амбулатория ёни медицина пункти олиб бериб тўғрисида совхоз раҳбарларига ва район соғлиқни сақлаш бўлимига бир неча марта мурожаат қилдилар. Аммо, билмади, бу қандонли талаблар қачон қондириларики?

Т. ИМОВОВ,
«Қизил Ўзбекистон» мухбири-лар постининг аъзоси.

САВЛАТГА ҚУРИЛГАН
КЛУБ

Ангор районидagi Карл Маркс номи колхозга йўлнингиз тушиб

Т. НОРМУРДОВ,
район маданият бўлимининг ходими.

БУНИСИГА НИМА
ДЕЙСИЗ?

Тахтақўйи районидagi Калинин номи совхоз марказидagi клуб бониси бир неча йиллардан бери ремонт қилинмаганидан унинг деворлари қулаб, дераза ойналари синиб қўйилди.

Наҳотки совхоз раҳбарлари шунча кўришмаслар?

Т.ҚУШЖОНОВ,
Д. АЙИМБЕТОВ.

ЎСИМЛИКДАН ЧЎТКА

Бундан икки йил муқаддам Навоий шахар саноат комбинатидagi галатерия пехи ташкил этилган эди. Ўша вақтда унда 7 киши ишларди. Кейинчалик пехидagi ишчилар бир неча баравар кўпайтирилди. Ҳозир Малик чўткада 20 киши хомаш тайёрлайди ва 27 киши шу тайёрланган материални қайта ишлайди.

Алоҳида бригада чўткадан камчилов ўсимлигини териб, дасталайди. Дасталанган чўпкачилов комбинатининг пехида ишланади. Маҳсуус темир тароқларда таралиб, худди от қилидек чўткабон хомаш тайёрланади.

Галатерия пехида, — дейди комбинат директори Ҳақберди Эргашев, — тайёрланиб чиқарилаётган чўткабон бу маҳсулот жуфта арзонга тушади, биз даладан йигилган ва қайта ишланган шу маҳсулотнинг ҳар килограмми 65 тиындан пул сарфлайди. Шу тариқа тайёрланган маҳсулотларимиз Тошкентдagi чўтка фабри-

касига юборамиз. Комбинатимиз бундан катта манфаатдор бўлгати. Ўтган йил биз пландаги 163 тонна ўрнига 173 тонна чўткабон маҳсулот тайёрладик ва фабрикага жўнатдик. Бу йил ишимиз янада унумли бўлгати.

Комбинат коллективини динда галатерия пехини кенгайтириш, хомаш тайёрлаш базасини кўпайтириш. Пехда янги тароқлар ўрнаганди. Ишчилар етти йилликнинг унчини йилда намида 250 тонна чўткабон хомаш етказиб бериш мажбуриятини олдилар. Шу кунларда пех ишчилари КПСС XXII съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, нормани ошириб бажармоқдалар.

Бухоро областининг Қизилтепа район саноат комбинати ва Гинждун шахар комбинатларида ҳам Малик чўткадан бу ўсимликдан тайёрланган чўткабон маҳсулот ишлаб чиқариш пехлари ташкил қилинди.

Л. ЭРГАШЕВ.

МАРҒИЛОН. Байналмилал фабрикасининг илгор ишчиси М. Сотволдиев ойлнк иш нормасини муттасил 140-150 процент бажариб бошқаларга намуна бўлмоқда. У КПСС XXII съезди очилаётган кунгача йиллик топширинини адо этмоқчи. СУРАТДА: М. СОТВОЛДИЕВ.

Н. Раҳмонов фотоси.

НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтидagi коммунистик ва ишчи партиялари вакиллариининг Москва Кенгаши материаллари юзасидан назарий конференция бўлиб ўтди.

Конференцияда «Капитализм умумий кризисининг янги босқичи» темасида итисод фанлари доктори М. Ўлмасбоев, «Жаҳон социалистик системасининг ривожланишида янги дўст» темасида доцент З. Нуриддинов, «Ҳозирги замон шаронтида

тинчлик ва уруш проблемалари» ҳақида доцент В. Богдаров, «Миллий демократия давлатлари» деган темада ўқитувчи И. Ивановларнинг докладлари тингланди.

Докладдан сўнғ қизгин музокара-лар бошланди. Бунда ўқитувчилардан Асқаров, Зокиржонов, иштин-дир директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари А. Афонина ва бошқа ўртоқлар қатнашдилар.

Б. МИРЗААХМЕДОВ.

КЎЗБЎЯМАЧИ ВА ЁЛҒОНЧИЛАР
ЖАЗОЛАНДИ

ТЕРМИЗ. («Қизил Ўзбекистон» мухбири). Сурхондарё область партия комитетининг бюроси партия ва ҳўкуматнинг жиддий оғоҳлантиришларига қарамай, айрим колхознинг масъулиятсиз раҳбарлари давлатни алдаб, кўзбўямачилик билан шўғулланиб нелегалликларни қилганини масалани мухокама қилди.

Денов районидagi Калинин номи колхоз раиси Едгоров, Шўрчи районидagi Калинин номи колхоз раиси Ерматовлар ўтган йил охирида жиддий оғоҳлантирилганликларига қарамай, январь-февраль ойлариди ҳам чорвачилик маҳсулотларини етиштиришда ортқича ёшиш ва бу маҳсулотларни магизиналардан сотиб олиб давлатга топшириш ҳолларига йўл қўйганлар.

Область партия комитетининг бюроси Едгоров ва Ерматов давлатни алдаганликлари ва шўҳрат-

парастлик йўлига ўтиб олиб, кўзбўямачиликка йўл қўйганликлари учун Едгоров ва Ерматовларга партия жазоси берди ва уларни колхоз раислиги вазифасидан олиб ташлашни тавсия қилди.

Термиз районидagi «Намуна» колхозининг раиси Самжонков, Киноб районидagi Свердлов номи колхоз раиси Турдыев ўртоқлар ҳам чорва маҳсулотлари етиштиришни бирмунча ошириб ёганликларни учун қатъий жазоландилар.

Обком бюроси Термиз район партия комитетининг секретари Х. Саидхамедов, Киноб район партия комитетининг секретари М. Жума-назаров ўртоқларга кўзбўямачилик ҳолларига қарши қатъий қарар кўриб ўрнига, бу масалалда принципсизлик қилганликларини қўрсатиб ўтди.

БОҒ ва тоқзорлар КУПАЙСИ

Дарсдан сўнг

МИНИАТЮРАЛАР

Асқад
МУХТОР.

АФРИКА

Харитада
Юракка ўхшаш.
Вулқон дегулик отин.
Замирида
Муқаддас оташ —
Менинг қалб ҳароратим.

УМР ЙҮЛИ

Уяр йўли — оёқ изи эмас,
унинг
на қор,
на чап,
боса олади.

У — қора чизмақдай,
Е нурдай муқаддас
Бўлиб,
эл қўлида мангу қолади.

ҚУШНИМ

Венерани кўрар тушида,
Кундуз ишда ухлаб қолади.
Уядаки қиз қаршида,
Дарсда махфий расмин солади.
Барн яхши
Барн ярашар
Агар бўлсанг ўн етти ёшар...

ЎГИРЛАНГАН КҮЗ ЕШ...

Ўргумчаннинг уясида
Қўнибди шабнам...
«Бу дунёнинг ишлари»ни ўйтайман баъзан.
Дейдиларки,
Асвечининг қончасига ҳам:
«Меҳнат, эр!» деб ёйилганмиш,
Е ҳаққи аъзам!

Шундай тақдир этиларин лафзи муқаддас!
Кўнжирмоқ бўзларининг
Инсон зоғини?
Йўл, у энди ажабнаммас,
Лафз ҳам тушмас
Лумубага жотам тутса
...унинг қотили.

ТОНГ

У каптардай ошпоқ,
Сал мудраб,
Титроқ нурларини сочди.
Ушанда тун қурқиб,
Этагин сураб,
Девор орқасига

АМУ

У йилди:
Узоқларда — Орол!
У уни кўргандай шошади яланг.
У денгизга йўлини топиб борар,
Сен-чи,
Топарисан йўлигини,
болам?

МУСО ЖАЛИЛГА

Сўроқда сир бермай,
Тилини тингла босди.
Сукунат сақлади
бир йил,
бир ярим...

Сукунат, сукунат, сукунат!
Шу сукунат каби

ҚОРАҚУМ

У Мажнундай ҳўшси тўлганар,
Бесунақай улуг.
Утдир қалбиди.
Асрлардан бери
ловуллаб ёнар

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

Бир гиёҳ дардида!

ОЛАМДА НИМА ГАП?

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИДА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Бош Ассамблея XV сессиясининг бугун кундузи мажлисида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти соҳил ва иттиқодий кенгашининг янги аъзосини сайлаш давом этди.

Ҳиндистон ва Бельгия ана шу ўринга номзод қилиб кўрсатилган эди. Ана шу мамлакатларнинг бирортаси ҳам овоз беришнинг 15 даврида овозларнинг зарур кўпчилигини (60 овоз) ололмади. 14-даврада Ҳиндистон 45 овоз, Бельгия эса 44 овоз олди. Кейинги даврада 45

деlegation Бельгия номзодини, 44 делегация Ҳиндистон номзодини ёқлаб овоз берди. Шундан кейин раислик қилувчи чекланмаган овоз беришга ўтишни таклиф этди. Кенгашга таъсия этилган мамлакатлардан ташқари ҳар қанча номзодлар бюллетенларга ёзилиш мумкин. Шундан кейинги тўрт даврада мамлакатларнинг бирортаси ҳам кўпчилик овоз ололмади. Раислик қилувчи мажлисини ёпиқ деб эълон қилди.

Аёллар ва болаларга қарши жанг

РИМ. (ТАСС). Италия пойтахти районларидан бирида зиддинга қўрилиб бўлган уйлардаги бўш квартираларни бундан уч кун илгари эгаллаб олган 700 аёл ва юзга яқин болаларга қарши йиринк полиция кучлари ташланди.

Ассан, бинокор ишчиларнинг ва ишчиларнинг хотинларидан иборат бўлган бу аёллар кўп йиллардан бери оғир уй-жой шароитида яшаб келётганликлари, жамоатчилигининг эътиборини жалб этиш учун янги квартираларни эгаллаб олган эдилар. Улар ташлаб кетган кўчаларнинг кўчилиги ашшаб учун тамомла яроқсиздир.

ЎҚИҶА ХАБАРЛАР

◆ Ироқда биология қидирув ишлари янги олаб бораётган совет геологлари Махлат ва Фатха деган жойда (Бағдод вилояти) янги шимолӣ райони) катта олтингургут манбаларини аниқлади. Янги вақт ичиди ҳукумат ана шу манбадан саноат учун фойдаланиш лойиҳасини қараб чиқишга киришди. Совет геологлари ишчиликда қўриқчи, фосфатлар ва шимолӣ ишлаб чиқариш учун яроқли бўлган қум ҳам аниқланди.

◆ Австрия ташқи ишлар министри Б. Крейскининг таълифига биноан Польша Халқ Республикаси ташқи ишлар министри А. Равачкини жавоб икити билан Австрияга кетди. Б. Крейский ўтган йили Польшада меҳмон бўлган эди.

◆ Президент Кеннедининг таълифига мувофиқ, Покистон президенти Аюбхон шу

йил ноябрь ойида расмий визит билан АҚШга боражиги Қарақанда расмий су-ратда эълон қилинди.

◆ Ҳиндистон Республикасининг президенти Ражендра Прасад Деҳлида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Осиё ва Узоқ Шарқ учун иттиқодий комиссиясининг 17-сессиясини очди. Сессия 20 мартга давом этади.

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.

◆ Япония ҳарбий ҳаво кучларининг бир вертолети Япониянинг Мицу шаҳри раёнида (Аомори префектураси) аварияга учраб, денгизга йиқилиб тушган. Экипажнинг уч аъзоси ҳалок бўлган. (ТАСС).

◆ Ҳиндистоннинг Ассам штатидаги икки шаҳар устида пайдо бўлган довул натижада 12 киши ҳалок бўлди ва 40 киши ярадор бўлди. Довул 300 уйини яроқсиз қилди ва алоқани издан чиқарди.